

Силабус навчальної дисципліни
«Політика сталого розвитку ЄС: досвід для українських міст та регіонів в умовах децентралізації»

Ступінь вищої освіти –

Перший (бакалаврський) рівень
(денна та заочна форма навчання)

Рік навчання: 2-й, **Семестр:** 3-й

Кількість кредитів: 3

Обсяг: загальний обсяг дисципліни 90 год.: лекції – 24 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 44 год., індивідуально-консультаційна робота – 2 год.

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуально-консультаційна робота

Назва курсу	«Політика сталого розвитку ЄС: досвід для українських міст та регіонів в умовах децентралізації»
Викладач	Скорик Марина Олегівна , доцент, к.е.н., завідувач кафедри економічної політики та сталого розвитку
Контактний тел.	+380637181090
E-mail:	Maryna_sk@ukr.net
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=3738
Консультації	Очні консультації: вівторок 14.00 – 15.00 Онлайн-консультації за попередньою домовленістю E-mail: m.o.skoryk@dpu.edu.ua

Коротка анотація курсу. Курс «Політика сталого розвитку ЄС: досвід для українських міст та регіонів в умовах децентралізації» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти додаткових європейських знань із формування європейських демократичних цінностей та отримання знань про сучасний стан і напрямки сталого регіонального розвитку економіки ЄС в умовах децентралізації, про вивчення закономірностей взаємодії регіонів в межах ЄС із дотриманням цілей сталого розвитку.

1. Формат курсу – лекції, практичні заняття, індивідуальна робота під керівництвом викладача, самостійна робота. Підсумковий контроль – диференційований залік.

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
 Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

3. Результати навчання

Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності;

Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

4. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
Лекції	24
Практичні заняття	20
Індивідуально-консультативна робота	2
Самостійна робота	44

Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення, інтернет.

5. Політика курсу - дотримання академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Державного податкового університету» (Наказ ДПУ від 05.07.2023 р. № 812).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

8. Схема дисципліни

Години, денна/заочна	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
4	Тема 1. Історія формування концепції сталого розвитку в країнах ЄС 1. Причини виникнення ідеї	<i>Лекція:</i> мультимедійна презентація. <i>Практичне:</i> Практична робота 1 <i>Самостійна робота здобувачів</i>	Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну	3

	<p>сталого розвитку. Криза цивілізації.</p> <p>2. Глобалізація як чинник появи та поширення ідей сталого розвитку.</p> <p>3. Наслідки глобалізації та глобальні проблеми.</p> <p>4. Поняття сталого розвитку. Складові сталого розвитку.</p>	<p><i>вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p>	
2	<p>Тема 2. Цілі та принципи сталого розвитку в країнах-членах ЄС.</p> <p>1. Передумови прийняття глобальних ЦСР ООН: їх роль та значення для країн Європи.</p> <p>2. Характеристика цілей сталого розвитку.</p> <p>3. Основні принципи сталого розвитку ЄС.</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семінар:</i></p> <p>Практична робота 2, дискусія.</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p>	3
2	<p>Тема 3. Законодавство ЄС з питань сталого розвитку</p> <p>1. Хронологія прийняття міжнародних документів зі сталого розвитку.</p> <p>2. Програма ООН з довкілля (ЮНЕП) – United Nations Environment Programme (UNEP)</p> <p>3. Паризька угода про зміну клімату (грудень 2015 р.).</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семінар:</i></p> <p>Практична робота 3, дискусія.</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.</p>	3
2	<p>Тема 4. Сталий соціальний розвиток в країнах ЄС</p> <p>1. Зміст понять «соціальний сталий розвиток», «людський розвиток»; «сталий</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семінар:</i></p> <p>Практична робота 4, дискусія.</p> <p><i>Самостійна</i></p>	<p>Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну</p>	3

	<p>людський розвиток».</p> <p>2. Людський розвиток та методи його вимірювання.</p> <p>3. Індекс людського розвитку та його складові: рівень життя; рівень грамотності населення; очікувана тривалість життя.</p>	<p><i>робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p>	
2	<p>Тема 5. Екологічна політика та безпека в країнах ЄС</p> <p>1. Глобальні екологічні кризи.</p> <p>2. Причини загострення екологічних проблем.</p> <p>3. Концепція екологічно збалансованого сталого розвитку.</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i></p> <p>Практична робота 5, контрольна робота 1.</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p>	8
2	<p>Тема. 6. Сталий економічний розвиток в країнах ЄС</p> <p>1. Поняття сталого економічного розвитку і сталого економічного зростання.</p> <p>2. Фактори економічного зростання.</p> <p>3. Глобальна економічна рівновага.</p> <p>4. Форми капіталу в концепції сталого розвитку.</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i></p> <p>Практична робота 6, дискусія.</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p>	3
2	<p>Тема 7. Сутність політики регіонального і локального сталого розвитку ЄС</p> <p>1. Регіональні асиметрії в ЄС.</p> <p>2. Засади регіональної</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i></p> <p>Практична робота 7, дискусія.</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів</i></p>	<p>Володіти навичками фахового відображення суспільно-економічної діяльності.</p>	8

	<p>політики ЄС.</p> <p>3. Інноваційний розвиток регіонів ЄС.</p> <p>4. Політика сталого розвитку сільських та урбанізованих територій ЄС.</p>	<p><i>вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p> <p><i>Індивідуально-консультаційна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Есе, реферат.</p>		
2	<p>Тема 8. Інструменти забезпечення сталого розвитку міст в країнах-членах ЄС</p> <p>1. Фінансові інструменти забезпечення сталого розвитку міст в країнах-членах ЄС</p> <p>2. Особливості розвитку податкових систем країн-членів ЄС в умовах децентралізаційних процесів</p> <p>3. Система оподаткування на місцевому рівні в країнах ЄС</p> <p>4. Особливості екологічного оподаткування: практика країн Європейського Союзу.</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семінар:</i></p> <p>Практична робота 8, дискусія.</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p>	3
2	<p>Тема 9. Інвестиції в нерухомість як інструмент сталого розвитку міст ЄС</p> <p>1. Характеристика практики застосування механізмів інвестування у житлову нерухомість в країнах ЄС.</p> <p>2. Європейський досвід фінансування соціального житла.</p> <p>3. Ринок землі у країнах ЄС.</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семінар:</i></p> <p>Практична робота 9, дискусія.</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Володіти навичками фахового відображення суспільно-економічної діяльності.</p>	3

4	<p>Тема 10. Реалізація принципів сталого розвитку в Україні</p> <p>1. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року.</p> <p>2. Виклики реалізації цілей сталого розвитку в Україні на сучасному етапі.</p> <p>3. Європейський план післявоєнного відновлення України</p> <p>4. Застосування кращих практик технічної допомоги та грантових інструментів від ЄС.</p>	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семінар:</i> Практична робота 10, Контрольна робота 2.</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Володіти навичками фахового відображення суспільно-економічної діяльності.</p> <p>Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.</p>	13
---	--	--	--	----

7. Система оцінювання

Модулі	Модуль 1 - (23 бали)						5	Контрольний захід №1	Диф. залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50 балів + 50 балів	
Загальна кількість балів за модулем №1	23										5
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6					
Відповідь на практичних заняттях	3	3	3	3	3	3					
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи										
Модулі	Модуль 2 - (27 балів)						5				Контрольний захід №2
Загальна кількість балів за модулем №2	27										
Теми	T.7		T.8	T.9	T.10						
Відповідь на практичних заняттях	3		3	3	3						
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи										
Індивідуальна робота	5										
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти MOODLE	5										

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедайлнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – у межах 30% від звичайної оцінки. Перескладання модулів відбувається із дозволу декана факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт упродовж семестру / диференційований залік – 50/50.
Вимоги до письмової роботи	Під час оцінювання роботи враховуються також теми, винесені на самостійне опрацювання. Письмова робота повинна бути написана самостійно, плагіат заборонений.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться відповідно до планів практичних занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового контролю на заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями. Під час оцінювання роботи здобувача враховується відвідування занять, активна і продуктивна участь на заняттях, своєчасне виконання всіх завдань.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він проводиться у письмовій формі диференційованого заліку. Терміни

	<p>проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Максимальна кількість балів – 50, яку може набрати здобувач під час поточної навчальної діяльності. Загальна кількість балів з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, та балів, отриманих за результатами диференційованого заліку. Максимальна сума за семестр складає 100 балів.</p>
--	---

12. Рекомендована література

Основна:

1. Європейська регіональна політика: підручник За ред. Крисоватого А. та Ліщинського І. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с.
2. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти. Підручник / І.Л. Якименко, Л.П. Петрашко, Т.М. Димань, О.М. Салавор, Є.Б. Шаповалов, М.А. Галабурда, О.В. Ничик, О.В. Мартинюк. – К.: НУХТ, 2022. – 337 с.
3. Транскордонне співробітництво як інструмент місцевого та регіонального розвитку : аналіт. доп. / Химинець В. В., Головка А. А., Мірус О. І. – Київ : НІСД, 2021. – 47 с.
4. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навч. посіб. / В.В. Копійка, С.О. Маковський, М.А. Миронова ; за ред. В.В. Копійки. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. – 560 с.

Допоміжна:

1. Біла С. О., Сироман Д.А. Європейський Союз: основи сталого розвитку. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2015. Вип. 22(3). С. 114-121. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2015_22\(3\)_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2015_22(3)_14)
2. Європейський Союз : навч. посіб. / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), Н. П. Карпчук, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, С. В. Федонюка. Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
3. Вісім ідей для зелених міст України / авт. кол.: С. Романко, Н. Андрусевич. – Київ: 350.org, 2020. – 56 с.
4. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2022 рік URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/sites/default/files/inline/files/zvit_pro_vykonannya_ugody_pro_asociaciyu_za_2022_rik.pdf
5. Процес вступу України до ЄС у контексті регіонального та місцевого розвитку. 2023. URL: <https://u-lead.org.ua/storage/admin/files/c63b0eb665fdf3266d87a52bf3de8ec9.pdf>
6. Куйбіда В. С., Федулова Л. І. Нова регіональна політика ЄС: уроки для України: аналіт. зап. Київ: НАДУ, 2019. 24 с
7. Прокопчук О.А., Ковальчук О.Д., Усюк Т.В. Європейська політика згуртування: концептуальні засади, імперативи для України. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 26. С.
8. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія / за ред. Кравціва В. С., Сторонянської І. З. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України, 2020. 531 с.
9. Регіональна політика Європейського Союзу: підручник / [за ред. Віктора Чужикова]. К.: КНЕУ, 2016. 495.

10. Циркулярна економіка. план дій. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-08/2%20FINAL_Tree_Circular_economy_action_plan_297x210mm_4%20B4_web_180822.pdf

11. Як працює Європейський Союз: довідник інституцій ЄС. Київ : КПФ «А-Скрін», 2006. 52 с. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1bd010fc-0643-4a3c-9449-31ceb8ac13e2/language-en> (дата звернення: 21.08.2023)

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Regions in Europe – 2022 interactive edition. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-interactive-publications/-/ks-09-22-376>

2. European Regional Development Fund. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/

3. Department of Economic and Social Affairs. URL: <https://sdgs.un.org/goals>

4. Economic, social and territorial cohesion. URL: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/93/economic-social-and-territorial-cohesion>

5. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>

6. The Five Principles of Green Economy, Green Economy Coalition. URL: <https://www.greenconomycoalition.org/news-and-resources/the-5-principles-of-green-economy>

Міжнародні видання

1. Transforming our world : The 2030 Agenda for Sustainable Development. URL: https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/11125/unep_swio_sm1_inf7_sdg.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2. OPINION The role of EU cities and regions in rebuilding Ukraine. URL: <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/cor-2022-04172-00-00-ac-tra%20-%20clean.pdf>

3. Key figures on Europe – interactive edition – 2022. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/keyfigures/>

4. The European economy since the start of the millennium. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/european_economy/#?lang=en

5. Financing the European Green Deal. URL: https://bankwatch.org/wp-content/uploads/2020/06/2020-09-EU-Funds-Guidebook_12_d-1.pdf (дата звернення: 07.08.2023)

6. GGGI Technical Report No. 5, October 2019. - GREEN GROWTH INDEX: Concept, Methods and Applications. URL: https://greengrowthindex.gggi.org/wp-content/uploads/2019/12/Green-GrowthIndex-Technical-Report_20191213.pdf

7. Visualising the proposed European Union 2021 2027 multiannual financial framework and the recovery instrument (Next Generation EU). URL: <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/infographics/mff2021-2027/index.html>

8. European Integration: Historical Trajectories, Geopolitical Contexts / Arnason J. P. (editor). Edinburgh University Press, 2019. 304 p.